

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Balogh Vilmos, földművelésügyi államtitkár.

Ő felsége a király, a földművelésügyi miniszter előterjesztésére *géri* Balogh Vilmos miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet és jelleget adományozta. A kiváló szakember és tisztviselő e magas kitüntetés a gazdakörökben általános meglepedést és örömet kelt, mert kiváló munkásságával arra nagy érdemeket szerzett és államtitkári tevékenységétől, különösen a gazdasági szakoktatás fejlesztésében nagyon sokat remél.

Az új államtitkár született Czelnán, Alsófehér vármegyében 1855 szeptember 9-én.

Középiskolai tanulmányait Nagyenyeden, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és 1874 aug. 11-én lépett be a volt földműves-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium fogalmazói karába. Először iparügyekkel foglalkozott. Szorgalmát, lelkiismeretességét és tehetségét már akkor azzal honorálták, hogy az 1885. országos kiállítás titkárává nevezték ki. A kiállítás munkáinak lebonyolítása után 1886-ban Széchényi Pál a vízügyi osztály vezetésével bízta meg. Ugyanekkor személyes megbízást kapott a mezőrendőri törvény átdolgozására. Egészen 1896-ig, mint osztálytanácsos a vízügyekkel

Balogh Vilmos.

foglalkozott, miközben Szapáry Gyula gróf megbízásából a vízjogi törvény átdolgozására vonatkozó előadó javaslatot is előkészítette.

Darányi Ignác 1890-ban az elnöki osztály élére hívta meg és ebben a fontos bizalmi állásban maradt 1903 nov. 3-ig. Már mint az elnöki osztály főnöke intézte a hegyvidéki és székelyföldi akció ügyeit. Darányi távozása után a minisztérium kilencedik főosztályának vezetését vette át, melyhez a népsegítő akciókon kívül több kisebb gazdasági ág fejlesztése tartozott. Már ez ügykörében is államtitkári hatáskörben járt el, melyet mult évben a minisztérium egyik legfontosabb ügyágával, a szakoktatással és az összes kísérleti, meg tudományi intézetek átvételével is bővült.

Balogh Vilmos mintaképe az egyszerű puritán tisztaság és minden ízében magyar tisztviselőnek. Kartásai körében őszinte becsülésnek és szeretetnek örvendett mindig és ezeket az érzéseket a személynéi ügyek intézőjének kényes állásában még gyarapítania is sikerült. Adja Isten, hogy tehetségével számos évig támogathassa a magyar mezőgazdaságot.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Balatoni vasút.

A balatoni vasút, melynek érdekében december havában hatszáztágú küldöttség tiszteltt Wekerle, Darányi és Kossuth minisztereknél, mindinkább a megvalósulás felé halad, úgy hogy már csak rövid idő kérdése annak kiépítése. A balatoni vasút lelkes mozgatói, a kiknek munkakedvét a miniszterek meleg érdeklődése és támogatása csak még jobban fokozta, megszerezték a szükséges hozzájárulást és az ügyet annyira előkészítették, hogy most már csak az országgyűlésen törvényhozási intézkedés szükséges ahhoz, hogy a balatoni vasút megvalósuljon.

A balatoni vasút megvalósulása közgazdasági szempontból elsőrangú kérdés, e vasúthoz van kötve a Dunántúl oly mérvű gazdasági fellendülése, amely az egész országra nézve nagy kihatással lesz. A Balaton vidéke érezte meg talán legjobban a filloxerapusztítást. A szőlők elpusztulása, bár felújítással sokat segített rajta úgy a kormány, mint saját maga is, a vidék gazdasági hanyatlását vonta maga után, amelyet csak újabban sikerült megszüntetni és a fejlődés rendes medrébe terelni a Balaton mentén létesített nagyszámú fürdők által. E fürdők, amelyek nem egyike világhírű már, forgalmának emelése van hivatva arra, hogy a Balaton vidéke gazdasági életébe egy kis élénkséget és tápláló erőt vigyen. A vasút kiépítése a balatoni fürdők idegenforgalmát emelni fogja, az emelkedő idegenforgalom pedig a legkülönfélébb kereseti források útját nyitja meg. Különösen a gazdákat érinti közelebbről az idegenforgalom emelkedése, mert a növekvő forgalommal az élelmi cikkek fogyasztása és első sorban a mezőgazdaság által termelt élelmi cikkek fogyasztása is emelkedik. Kerti vetemények, gyümölcs, szőlő, tej és tejtermékek, baromfi stb. mind oly kelendő lesz, hogy e kelendőség egyes felhasználásával több eredményt érhet el a balatonvidéki gazda, mint talán egész évi gabonatermésével.

A jövő e szerint a Balaton vidékén örvendetes változásokat fog előidézni. Az e vidék, amelyről már-már azt lehetett tartani, hogy lakosai a súlyos csapás következtében, melyet egyedüli keresetforrásuk, a szőlők elpusztulása okozott, vándorbotot lesznek kénytelenek kezökbe venni, a legerősebb fejlődés küszöbén áll ezáltal. A vasút az ország egy újabb éltető ere lesz, mert nemcsak az ország többi részével köti össze szorosabban a Balaton vidékét, hanem az idegen országokkal is, amelyek népe a Balaton kies vidékén heverő kincseket lassan megismeri, megszereti és mind sűrűbben keresi majd fel.

Kossuth Ferenc az előtte tisztelgő küldöttség előtt kijelentette decemberben, hogy fontos nemzeti okok azok, amelyekért ezt a vasutat ki kell építeni. E fontos

nemzeti okok elseje első sorban az ország gazdasági megerősítése, amelyhez a vasútépítés mindenesetre hozzájárul, fontos nemzeti ok továbbá éppen oly vidéken a közgazdasági viszonyok és tényezők fejlesztése, amely vidék lakossága a fajmagyarság része, kiegészítője és mint ilyennek gazdasági gyarapodását, fejlődését helyes nemzeti politikánk egyenesen megköveteli.

F. E.

Az ország dolga.

Az elmúlt héten az államszámszék irattárából ellopott iratok tartalma izgatta föl a magyar politikusokat. Az iratok a darabontkormány által utalványozott hírlap-átalányokra vonatkoztak s melyeket Lengyel Zoltán orsz. képviselő lelényképeztetett, *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter minden felszólítás nélkül a ház asztalára tette le az iratokat. A törvényhozó testület különben a múlt héten és még a hét elején is a munkásbiztosításról szóló törvényről foglalkozott.

A nemzetiségi és néppárt közt a törvényjavaslat tárgyalása közben erős összeszólalkozás volt, régebben egy gyékényen árultak s kivált a pánszláv-kérdésekben értettek egyet.

A hét elején az Ausztriával való kiegyezés kérdését is alaposan összebonyolították.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök vasárnap este Bécsbe utazott s tárgyalásokat folytatott több osztrák és közös miniszterrel és déli egy órakor háromnegyed óras kihallgatáson volt a királynál. A miniszterelnök váratlan bécsi útja összefügg a kiegyezés dolgában felmerült nehézségekkel. A kiegyezési tárgyalások ugyanis az osztrákok akadékoskodása folytán eddig nem vezettek eredményre, sőt némely állítás szerint meg is hiúsultak. Közbejött aztán a magyar kormány újabb elhatározása, hogy az önálló magyar vámtarifát most már haladéktalanul törvénybe iktatja.

Cukorrépatermesztők országos gyűlése.

Hétfőn délelőtt mintegy 300 gazda — az ország különböző vidékeinek cukorrépatermesztői — gyűlést tartott a Köztelken a cukorrépatermesztés bajainak megbeszélése végett. A gyűlés elnökévé Ivánka László indítványára gróf *Desseffy* Emilt választották meg, aki megnyitó beszédében örömeinek adva kifejezést, hogy oly nagy számban jelentek meg a répatermesztők, ismertette az értekezlet tárgysorozatát. A nagyszámú jelenlévő azt bizonyítja, hogy a répatermesztés ország-szerint küzd a bajokkal, amelyeket csakis közös egyetértéssel lehet elhárítani. A termeszők szövetkezése a legjobb orvosság, kéri azért a gazdákat, hogyha sikerül e szövetséget létrehozni, sorakozzanak szilárd akarattal melléje s nem úgy, mint a múltban, muló haszonért fölálldozni az egész répatermesztés érdekeit. Indítványára a gyűlés alelnökeivé *Ivánka* Lászlót, *Koller* Pált, *Emőd*y Józsefet, *Frankl* Edét, jegyzőjévé *Levatic* Lászlót választották meg. Ezután *Rázga* Ernő előadó ismertette behatóan a répatermesztők sérelmeit. Utalt arra a körülményre, hogy a kézi napszám, az igás-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utabiztatásért »

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

állatok, a műtrágya megdrágulása folytán a répatermesztés évről-évre kevésbé jövedelmező, amelyet a cukorgyárak azonban nem méltányolnak. A répaárak az egész kontinensen legalacsonyabbak s a gazdának nincs módja arra, hogy a kartelben álló gyárakkal szemben a répaárakat emelhesse. A gyárak felosztották az országot kerületekre, úgy hogy minden gazda bizonyos kerületbe (rayon) van beosztva s máshol, mint az illető rayonban repáját nem adhatja el, így a répa valósággal ki van véve a szabad forgalomból. A különböző súlyos sérelmek felsorolása után határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a cukorrépatermesztők országos értekezlete a termeszők érdekeinek megvédelmezése és érvényesítése érdekében kimondja, hogy a cukorrépatermesztők országos szövetségének megalakítását szükségesnek tartja. A szövetség megalakításának előkészítésére végrehajtó-bizottságot küld ki.

A bizottság munkálatának elkészülte után egy új országos értekezlet hívandó egybe, mely a végleges megalakulás módozatairól határozzon.

A javaslatnak egyhangú elfogadása után a bizottságba megválasztották: Dessewffy Emil grófot, Purgly Lászlót, Frankl Edét, Ordódy Lajost, Lippay Istvánt, Ivánka Lászlót, Rázga Ernőt, Mailáth Géza grófot, Emödy Józsefet, Keglevich Gábor grófot, Schlezinger Gyula drt, Sztáray Sándor grófot, Soós Gézát, Raffel Pált, Beer Henriket, dr. Lövinger Vilmost, Zenlstein Bélát, Tallián Bélát, Andrassy Sándor grófot, Hertelendy Ferencet, Engel Henriket, Magyar Gyulát.

Dessewffy Emil gróf elnök a választás eredményének kihirdetése után szükségesnek tartja hangoztatni, hogy a szövetség nem harci szervezet lesz.

Azután az előadó a kormányhoz intézendő memorandumot terjesztette elő.

A városi törvény.

A törvényhatósági jogú városok elhatározták, hogy feliratot intéznek a képviselőházhoz és gróf Andrassy Gyula belügyminiszterhez, mely feliratban anyagi helyzetük javítását és külön városi törvény megalkotását kéri.

A képviselőházhoz intézett felirat a többi között a következőket mondja: A törvényhatósági joggal felruházott városok polgármesterei értekezletük megbízásából legutóbb, az 1903. évben megokolt emlékiratot nyújtottak be a belügyminiszter úrhoz. E memorandumban a városok anyagi viszonyainak már ismételtlen kiállításba helyezett rendezését, az állami közigazgatás költségeinek minden vonalon méltányosnak tartott megtérítését s végül a városok közigazgatását külön rendező több részről kidolgozott tervezet alapján alkotandó törvényjavaslat előterjesztését kérték.

Az alkotmányos kormány megalakításával elérkezettnek látják az időt arra, hogy midőn a megoldandó belügyi kérdések sorrendje lesz megállapítandó, bizalommal forduljanak a képviselőházhoz azzal a kérdéssel, hogy a kormányt, illetve a belügyminisztert hívja fel a törvényhatósági joggal bíró városok közigazgatására vonatkozó külön önálló törvény alkotására, továbbá a városok vagyoni viszonyainak rendezésére, ezzel kapcsolatban az állami közigazgatási feladatok teljesítésével járó költségeik megtérítésére, valamint a jelenleg érvényben levő fegyelmi törvénynek megfelelő módosítására, végül a tisztviselői kar fáradtságos és fontos munkásságának megfelelő szolgálati szabályzat alkotására terjeszzen a képviselőház elé javaslatot.

Az Árpád-émlékünnep.

Nagy, országos nemzeti mozgalomnak és minden ízében lelkes előjátéka játszódott le vasárnap délután a Váci-utcai Ujvárosháza közgyűlési termében. A főváros hazafias polgárai közül több százan jöttek itt össze, hogy a kellő eréllyel és az ügyhöz illő méltósággal indítsák meg ez évben, a honszerző Árpád fejedelem halálának ezredéves évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyek előkészületeit.

A közgyűlést Szalay Károly néhány emelkedett szava vezette be. Miután üdvözölte azokat, kiket az igaz érzés hozott össze, felkérte az egybegyűlteket, hogy mielőtt a dolgok érdemleges tárgyalásába fognának, ültessék az elnöki székbe Barabás Béla orszgy. képviselőt.

Barabás lelkes éljenzés közepette foglalta el helyét az elnöki emelvényen és mellette Szalay Károly, akit közfelkiáltással tettek meg jegyzővé. Ezután Barabás a tőle megszokott hazafias hévvel és ékesszólással mondott megnyitó beszédet.

Erősen hangsúlyozta, hogy az Árpád emlékére rendezett ünnepnek nem szabad külsőségekben, csillogó felvonulásokban kimerülni: hanem nemzeti és szociális intézmények alapjának lerakásával kell a honalapító emlékét ünnepelni. A törvényhozás által kijelölt nagybizottságnak lesz feladata aztán művészi és írói rendező-bizottság útján megállapítani az ünnepély külső lefolyását. És ez a bizottság határozná meg az ünnepély lefolyásának színhelyét is. Míg a nagybizottság a kulturális és szociális intézmények megvalósításához fogna a törvényhozás és a társadalom támogatásával.

Azok a tervek, melyeket a memorandumban követeléseképp foglalnának be, két csoportra oszthatók, u. m. nemzetvédelmi és nemzetnevelési alkotásokra. A nemzetvédelemre vonatkozó indítványok közt szerepelnek:

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

1. Visszatelepítési alapok teremtése; 2. Országos Ielenházak létesítése; 3. munkásműhelyek felállítása; 4. az iparosok és földmunkások segélyezésére alapok teremtése; 5. Igyenes jogvédelem. A nemzetnevelésre vonatkozó indítványok közt vannak: 1. Ezer elemi Árpád-iskola felállítása, nagyrészt magyar vidékeken; 2. teljesen ingyenes oktatás szegény szülők tehetséges gyermekeinek, az állami tanintézetek minden fokán; 3. művészi és írói otthonok létesítése; 4. az Árpádra és az Árpádkorra vonatkozó irodalmi művek népszerű, olcsó kiadása; 5. a magyar nemzet történetének megírása a nyugati nyelveken és azoknak külföldön ingyenes terjesztése; 6. Magyarország természeti szépségeinek a külfölddel való megismertetése. Ezek a megvalósítandó indítványokon kívül, melyek a nemzetnek egy második ezerév megélésére bőségesen kölcsönöznek erőt.

Az Árpád-ünnepélyre vonatkozó eseményekről hazafias kötelességünk tartjuk mi is beszámolni a „Független Ujság” hasábjain.

Munkás- és cselédlakások.

Az alsóbb rétegek elégtelenségének egyik oka a nem kielégítő lakásviszonyok. A barátságtalan rideg otthon, melybe nem igen kíváncsognak. Sokszor egészségtelen, másszor szűk zug a család lakóhelye s melyet gyakran még idegenekkel kell megosztani. Nemcsak a vidéken van ez így; a fővárosban talán még rosszabb a helyzet. A falusi ember legalább a tiszta levegőt szívja egész nap, de a városi szegénynek nem egyszer a foglalkozáshelye is olyan, mint a lakása. Homályos pince. Ez alkalommal a falusi cseléd- és munkáslakások dolgával kívánunk foglalkozni, melyet időszerűvé tett az a körülmény, hogy amint már jeleztük, a földművelésügyi miniszter nagyobb szabású tervgyűjteményt adott ki a kérdés megoldásának könnyebbségére.

Darányi Ignác miniszteri működésének jellemző vonása, hogy a kisemberek, az alsóbb rétegek helyzetének javítására különös gondot fordított. Ahol a szegény ember felségítéséről, talpraállításáról, erkölcsének megerősítéséről van szó, ott elsőnek találjuk a földművelésügyi minisztert, az ő folyton tevékenykedő, gyámolító kezét. A közreadott tervezeteket bizonyára örömmel fogadják az illetékes tényezők és hiszszük, hogy ezek alapján nemsokára jelentékeny munka fog megindulni.

Az érdekes gyűjtemény 84 részletes tervet foglal magában; tehát mindenki megtalálhatja a neki legmegfelelőbbet. Valamennyi gondos körültekintésre vall és számít a viszonyokkal és körülményekkel. Az építmények különféleségére nézve a gyűjtemény három csoportra oszlik. Az első a cselédlakások, a második a munkástanyák és harmadik a cselédlakások melléképületei.

Legérdekesebb természetesen az első csoport és legtöbb gyakorlati kivitelre számíthatnak az itt felsorolt épülettervek. Az volna az igazán szép állapot, hogy minden cseléd külön házában lakjék a családjával. Van ilyen terv is, de ez egyelőre a gazdálkodás csekély jövedelmezősége miatt, aligha nyer nagyobb mértékű alkalmazást. Telepes községek alakításánál, vagy szegényebb sorsban élő zselléremberek házépítésénél bizonyára jó hasznát fogják venni.

A földművelésügyi miniszter a mű kiadásával hézagpótló feladatot teljesített. Most már csak a gazdákon van a sor, hogy ott, ahol nem kielégítő a lakásviszonyok, az állapotokon segítsenek.

Tejszövetkezetek Mosonban.

A mosoni tejszövetkezetek az elmúlt évben tartottak tejelő-versenyt Bánfaluban, Levélen és Lébényben. A rendezett éves vajverseny beigazolta, hogy a mosoni tejszövetkezetekben készített vaj elsőrendű. Készítési módja, kidolgozása teljesen megfelel a támasztott követelményeknek.

Igen érdekesek egyébként is a mosoni tejszövetkezetek adatai. Az 1904—1905. esztendőben 1995 gazda 3690 üzletrészszel 4.056,097 liter tejet szállított be. 1905—1906-ban 1992 gazda 3459 üzletrészszel 3.767,355 litert. A beszállítás kevesebb tehát közel 300 ezer literrel; a szállító tagok száma 43-al, az üzletrészeké 231-el. A tagoknál és üzletrészeknél mutatkozó visszaesés annak tulajdonítható, mivel az egyik szövetkezet, vezetés hiánya miatt, bérbe adta üzemét. A tej beszállítás apadása az 1904—1905-ben mutatózó takarmányhiányban keresendő. A szövetkezetek munkája kifogástalan. Az átlagos vajhozam 100 liter tejből 4,2 kilogramm. A bevétel összege a már említett körülmények miatt 15 ezer koronával apadt, de mégis meghaladta a 438 ezer koronát. A lefölözött tejet 4 fillérben véve föl, a múlt évben elért tiszta értékesítési ár 12,68 fillér volt literenkint. Egy szövetkezeti tagra esett 224 korona, egy tehénre pedig 123 korona évi bevétel. Bizony szép dolog ez! A mosoni tejszövetkezetek közül öt sajt készítésre is berendezkedett. Ezek sajtnak 206,991 liter tejet dolgoztak fel és 20,728 kilogramm sajtot nyertek. A tiszta értékesítés, aszerint, hogy mily előrehaladott a sajt készítés, literenként 13—18 fillért tett ki. A óvári sajt néven forgalomba hozott készítmény úgy a kereskedők, valamint a szakemberek, de a fogyasztók ízlését is megnyerte és így ezen a téren nagyarányú fejlődés remélhető. A tejszövetkezetek száma hét év alatt kettőtől 20-ra nőtt meg. Ezen idő leforgásával a mosoni kisgazdák összesen két és egy negyed milliót bevételeztek csupán a tejből. Az állatlétszám szaporodása — nem tekintve a darab-értéknövekedést — feltűnő. Az utolsó tíz esztendő alatt a szarvasmarhák száma 34,825-ről 51,882-re szökött föl. A fejlődés csaknem ötven százalék. Ha azt tekintjük, hogy száz lélekre hány darab szarvasmarha jut Európában, a következő képet nyerjük. Dániában, e tekintetben a legfejlettebb államban, 100 lélekre 67,7 drb szarvasmarha esik. Magyarország a sorban a 14-ik helyre jut 30,4 drbval. Mosonmegye ellenben 100 lélekre 57,8 darabjával a második helyre kerül. Több bizonyíték nem kell, hogy mily áldás a fatura a tejszövetkezet.

Uj fogyasztási szövetkezetek. Aki ismeri az Országos Központi Hitelszövetkezet történetét, az tudja, hogy ez a hatalmas intézmény segítőkezét mindjárt kezdetben kiterjesztette a drávántúli részekre is. Közel 200 az olyan horvátországi hitelszövetkezetek száma, amelyek az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartoznak, világos bizonyítékául annak, hogy a Dráván túl lakó nép maga is hamarosan felismerte a szövetkezeti eszme nagy jelentőségét. Ezúttal a szövetkezeti eszme terjeszkedésére vonatkozó újabb örvendős eseményről számolhatunk be. A „Hangya” szövetkezet nemrégiben alakította meg a zágrábi vasutasok szövetkezetét, legújabbán pedig Pozsega vármegye Antunóvác

községében alakult a „Hangya“ kötelékébe tartozó szövetkezet. Mind a két szövetkezet már a jövő hó első napjaiban megkezdte működését. Berendezésük most folyik. Antunovác község rövid múltja dacára termékeny talaja a szövetkezeti eszmének. Lakói bevándorlott felvidékiek, akik a nyítramegyei kiválóan működő szövetkezetektől vettek lelkesítő példát. Van példásan működő tejszövetkezete is. Mindenesetre örvendetes dolog a szövetkezeti eszmének a drávántuli részekre való elterjedése, főleg oly módon, hogy a szövetkezetek működésének a magyar központok szabnak irányt. Ez a dolog sokkal hamarabb el fogja hozni azt a rég óhajtott szoros kapcsolatot Magyarország és Horvátország között, hamarabb megteremti a barátságos egyetértést, mely nélkülözhetetlen kelléke a szent István koronája alá tartozó országok együttes boldogulásának.

Az angol szövetkezetek emelkedése. Az angol fogyasztó szövetkezetek központja július 1-től szeptember 22-ig 134 millió korona forgalmat csinált. Az előző év hasonló időszakához képest az emelkedés közel 10 millió korona. Az angol szövetkezetek azonban nem csupán kereskednek, hanem gyártanak is és az általuk előállított áruk értéke 28 millió koronára rugott.

Kertészkedés és baromfitenyészet a Balaton mentén. A Balatonvidék legnagyobb része kiválóan alkalmas kertészkedés céljaira. Felismerve a dolog jelentőségét, de tekintettel arra is, hogy nyáron át ma már tömegesen keresik fel a fürdőzők és üdülők a Balatont, a Balatoni Szövetség kebelében az az óhaj nyilvánult meg, hogy a lehetőség szerint még az idén hozzáfogjanak egy zöldségtermelő szövetkezet szervezéséhez. A szövetkezetbe, miután az érdekek közösek, belevonának a községek lakosai, de a fürdővendégek is. Így nagyobb szabású dolog van készülöben. Az alakítandó szövetkezet, ha az érdeklődést ez irányban sikerül felkölteni, kiterjeszkednék a baromfitenyésztésre is, mivel nyáron gyakran messziről kénytelenek a fogyasztásra alkalmas baromfit hozatni. A szövetkezetnek célja lenne főként, hogy példaadással szolgáljon és a népet a jelzett irányba való tevékenységre sarkalja.

Két hitelszövetkezetről. A szövetkezetek átalakító hatásáról nap-nap után újabb példákkal találkozunk. Mádunkban van ismét két szövetkezetről ily irányban megemlékezni. Mátraverebély 1051 lakosának csak 240 holdja van, a határ többi része úri birtok, melyet az ottani szövetkezet támogatásával tagjai bérelnek. Más irányban úgy hat a szövetkezet a gazdasági bajok orvoslására, hogy a lakosok által más községekben vásárolt 1047 hold földre fölvelt drága takarékpénztári kölcsönöket olcsóbbakra konvertálja s ezzel lehetővé teszi a vásárlókra nézve birtokuk megtartását. Az ország

másik részében Bihar vármegyében a brátkai hitelszövetkezet az ott próbálkozó szocializmussal is sikerrel képes megküzdeni. A földművelésügyi miniszter mind a két szövetkezetet jelentős anyagi segítségben részesítette.

Pinceszövetkezetek állami támogatása. A függetlenségi párt értekezletén Hoitsy Pál felemlítette, hogy az új javaslat lényegében azonos az előző évi javaslattal. Egy új szakasz van benne és ez felhatalmazást ad a földművelésügyi miniszternek arra, hogy a borértékesítésre megállapított két millió korona keretén belül ne csak kamatnélküli kölcsönöket, hanem visszafizetési kötelezettség nélkül való segélyeket is adhasson különösen pinceszövetkezetek támogatására, úgyszintén külföldi mintaraktarak és reklám céljaira. E javaslatnál Laehne Hugó a borértékesítő szövetkezetek tételéhez hozzászólva, követelte, hogy kizárólag pinceszövetkezetek segélyeztessenek és hangsúlyozta egy nagy országos borértékesítő szövetkezet létesítésének fontosságát. Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár előterjesztette, hogy a tizenöt milliós gazdasági alapból eddig a borértékesítésre egyáltalán nem folyósíthattak semmit. Hogy ez a jövőben lehetséges legyen, arra külön felhatalmazás szükséges. Megtörtént régebben, hogy a földművelésügyi miniszter egyízben háromszázezer korona segélyt helyezett kilátásba egy borértékesítő szövetkezet támogatására és ennek ellenére az érdekeltek mindössze csak negyvenhatezer koronát jegyeztek. Természetes, hogy ilyenformán a tervezett szövetkezet nem jöhetett létre. A kormány ezután is elsősorban arra fog törekedni, hogy borértékesítési szövetkezetek létesüljenek. Ezeket kívánja elsősorban támogatni. A szerzett tapasztalatok alapján azonban provideálni kellett arról is, hogy más uton is lehessen kivételesen a borértékesítést előmozdítani.

Háziipar és szövetkezés. A szövetkezeti eszme minden irányban nagyszerűen kezdi éreztetni áldásos hatását. Akik — még az ipar területén is — oly sokszor emelik fel szavukat különösen a fogyasztási szövetkezetek ellen, jó lesz, ha megfigyelik ezeket a hatásokat. Arról értesülünk, hogy a Magyar-Bikal és vidéki fogyasztási és értékesítő szövetkezet felkarolta a kalotaszegi varrottas- és faragott butoráruknak értékesítését is. A szövetkezet ezen az uton nagy szolgáltatásokat van hivatva tenni e népipari ágak erősödésének. Hogy a szövetkezetnek módjában legyen a háziiparosokat foglalkoztatni és tőlük a kész árukat átvehesse, Darányi földművelésügyi miniszter állami segítséget utalványozott. Ez is a helyes!

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖV_TKEZ TE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

— Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felviágoztatást.

• MI UJSÁG? •

Árvízveszedelem.

Mindössze pár napja, hogy Téalapó megúnta garázdálkodását: a 15—20 fokos hideg helyett enyhe tavaszi fuvalom a hómezők felett. Az ország minden vidékéről olvadás híre érkezik. A hegy-púpok, hegyoldalok hórengetege megindul, a folyók, patakok duzzadnak. A folyók mentén nagy az aggodalom, árvízveszedelemtől tartanak az emberek. Hogyha a hórétegeket rövid idő alatt változtatja az időjárás cseppfolyósakká, úgy még tavasszal az árvízkarosultak jajkiáltásaitól kell tartani.

A közigazdászok azt mondják, hogy ezen a bajon úgy segíthetne a törvényhozás, hogyha gondoskodnék arról, hogy víztartányokkal fogják föl sebes rohanásukban a Kárpátok olvadó havát. Igazuk is lehet, sőt az ország alföldi részének is hasznára válnék, mert legalább volna csapadék nyarantszaka is.

Az árvízveszedelmen azonban a közigazdászok se segíthetnek az idén. A folyók felduzzadása, partjaikból való kilépése tömegtelen kárt fog okozni az ország folyóparti népességének, hogyha az olvadás olyan rohamos lesz, aminthogy megindult.

Ferdinánd fejedelem a királynál. Ő felsége a király kedden kihallgatáson fogadta Ferdinánd bolgár fejedelmet, akinek kihallgatása déli egy órától fél kettőig tartott. A fejedelem kihallgatásának azonkívül, hogy a királynak Klementina hercegnő halála alkalmából nyilvánított részvétét megköszönje, még más célja is volt. Kétségtelen, hogy a kihallgatáson politikai kérdések is szóba kerültek és aligha téves az a feltevés, hogy Ferdinánd fejedelem Bulgária bizonyos Macedóniára vonatkozólag táplált kívánságaival szemben a király jóakarátát kérte, biztosítva a királyt, hogy céljai elérésére lehetőleg Törökországgal való egyetértésben fog törekedni.

Zrinyi Ilona emlékezete. A lelkes honleányokból alakult hölgybizottság kegyelettel ünnepelte a minap Budapesten Zrinyi Ilona fejedelemszony halálának 204-ik évfordulóját. A hölgybizottság délelőtt a Ferenc-rendiek belvárosi templomában gyászistentiszteletet tartott. A templomot erre az alkalomra Zrinyi Ilona címereivel ékesítették és a szentélyben díszes ravatalt állítottak. A feketével bevont padosorokban a hölgybizottság tagjai foglaltak helyet Rudnay Józsefné és Benyovszky Sándor grófné elnökök vezetése alatt.

Nagy idők tanúja. Csongrád-Mindszenten meghalt Bús István 48-as honvéd 79 éves korában. A megboldogult résztvett Szent-Tamás ostrománál, Budavár bevételénél, a kátyi csatában s Világosnál tette le a fegyvert. Ezután az osztrákok besorozták és sokáig külföldön szolgált. Temetése e. hó 15-én ment végbe nagy részvét mellett. Öreg bajtársai közül is többen kikisérték utolsó útjára.

Munkás- és cselédközvetítés. A földművelésügyi miniszter által reorganizált munkásközvetítési szervezet, értesülésünk szerint, a legutóbbi időben olyan derekas működést fejtett ki, hogy azt lehet mondani, a birtokosok mindenike szerződötetett már aratómunkásokat, még pedig kizárólag hazai munkásokat. Felfogadható munkások még mindig igen nagy számban vannak előjegyzésben. A gazdasági cselédközvetítés terén is jó

szolgálatot tesz a munkásközvetítő szervezet, melynek központja: a földművelésügyi miniszterium munkásügyi osztálya, minden gazdának, munkásnak s gazdasági cselédnek szóbeli, levélbeli vagy távirati megkeresésre készségesen szolgál felvilágosítással. Akik gazdasági cselédeket keresnek, helyesen járnak el, ha az általuk ajánlott bérfeltételeket a bejelentéssel együtt mindjárt közlik a munkásügyi osztálylyal.

Március 15-ike. A szabad sajtó kivívásának évfordulóját március 15-én nagyszabású ünnepséggel készül az idén megünnepelni az egyetemi ifjuság és a főváros hazafias polgársága. Az ünnepi szónoklatok tartására az orsz. függetlenségi és 48-as párt kitűnőségeit kéri föl. Az ünnep módozatainak megállapítása ügyében a napokban értekezlet lesz a központi egyetemen.

A vidéken is készülnek nagyban a hazafias ünnepre.

Csóka helyett embert lőtt le. Kazáry Jenő 15 éves győri polgári iskolai tanuló elkérte Borbély Kálmán cipésmester flaubert-puskáját, hogy csókát lőjjön. A konyhában ráemelte a puskát Borbély fogadott leánykájára, a 10 éves Horváth Mariskára. A konyhában dolgozó cipészlegény figyelmeztette a gyereket:

— Ifiur, ne játsszék a fegyverrel, mert hátha megvan tölte.

Alig mondta ki ezt, a ravasz lecsapódott, a puska elsült s a kis leány vértől borítva, eszméletlenül terült el a konyha földjén. Borbély Kálmán kétségbeesetten rohant haldokló leányához, de az már halóban volt. Borbély elkeseredésében revolvért fogott, hogy agyonlője magát s csak nagy erőfeszítéssel tudták kezéből kicsavarni a fegyvert. A vigyázatlan Kazáry Jenő elrohant hazulról és csak késő éjjel tudták előkeríteni, amikor a rendőrségre vitték, de nem tartóztatták le. Krisztinkovics Antal rendőrfogalmazó a helyszínére sietett, de a haldokló kisleányt kihallgatni már nem lehetett. Dacára a gyors orvosi segélynek, nem lehetett megmenteni s éjjel 3 órakor a kislány meghalt.

Az aradi román püspökség birtokvásárlása. Az aradi görögkeleti román püspökség megvette Szapáry Pál gróf szerbszentpéteri (torontálmegeyi) 1200 holdas birtokát 1,200.000 koronáért. A püspökség most tárgyalásokat folytat a Vásárhelyi Béla főrendiházi tag örököseinek csermői birtokából 800 holdnak megvétele iránt. A földvásárlásokat a püspökség tőkéinek gyümölcsözőbb elhelyezése végett eszközlik.

Thaly Kálmán díszpolgársága. Kézsmárk városnak mintegy 10 tagú küldöttsége érkezik közelebb Vrehoszky Ottó dr. polgármester vezetése alatt Budapestre, hogy Thaly Kálmán orsz. képviselőnek Kézsmárk város díszpolgári oklevelét átnyujtsa. A küldöttség tisztelegni fog Wekerle dr. miniszterelnöknél, Kossuth és Apponyi minisztereknél is, hogy megköszönje, hogy a Thökölyhamvak eltemetése alkalmával megjelentek az ünnepségen s így ennek fényét emelték.

Zsarolás. Viczing János, tárnoki korcsmáros levelet írt a Gschvindt-féle szeszgyárnak, melynek adója volt s felszólította, hogy 6000 korona kártérítést fizessen neki, mert a hordók ürtartalma kisebb volt, mint a hogy jelezve voltak. Viczing azzal fenyegette a gyárat, a melylyel egyébként pörben állott, hogy az eljárását az ujságokban közzéteszi. A gyár a levél tartalmáért zsarolás miatt fölfelentette a tárnoki korcsmárost s ebben az ügyben a minap volt a főtárgyalás a büntető törvényszéken. A tárgyaláson kiderült, hogy a hordónak a

fővárosi mértékhatóság hivatal hitelesítette, mire a bíróság Viczing Jánost negyven korona pénzbüntetésre ítélte, zsarolás kísérletéért. A korcsmáros megnyugodott az ítéletben s mindjárt meg is kezdte a kiszabott pénzbüntetést helyettesítő négy napi fogházat.

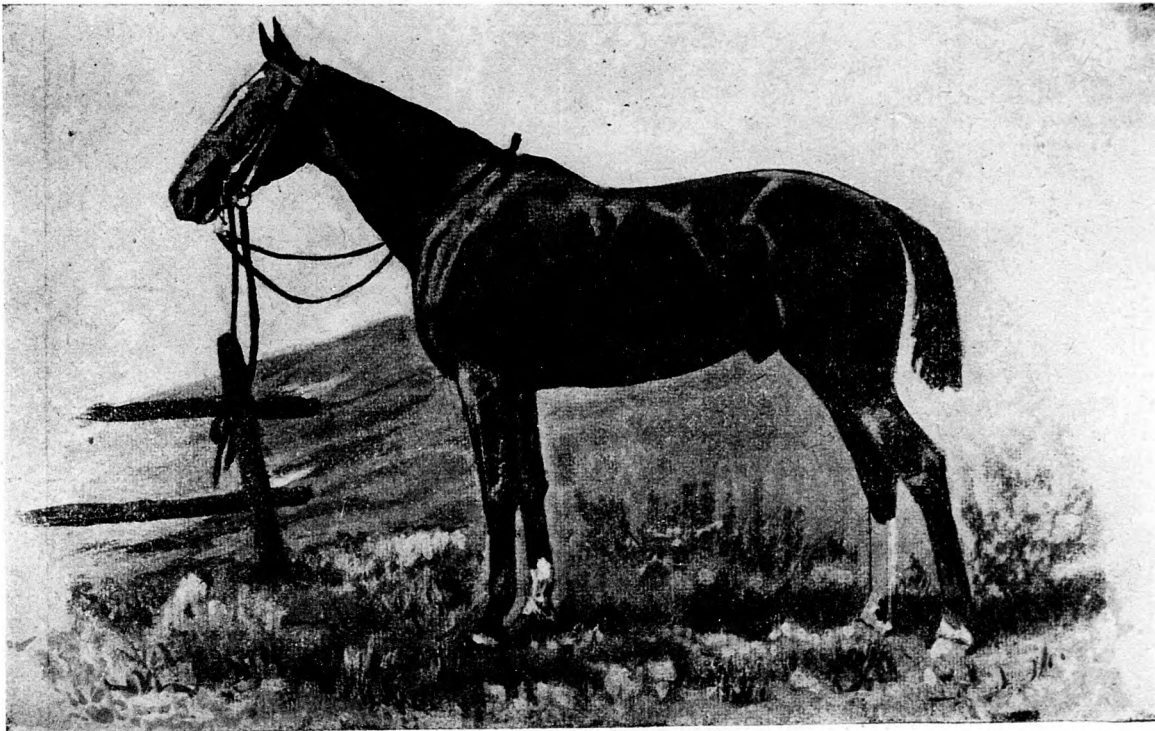
Kibicsaklik a magyar ember nyelve. Mostanában érdekes, sőt furcsa kérvény került a képviselőház elé. Valamelyik, okkal elkeseredett atya szemrehányó panaszt tett amiatt, hogy katonáskodó fiát a közös hadseregben a német nyelv tanulására kényszerítik. Egyik orsz. képviselő most elbeszélte, hogy leginkább minő német szót kifogásolt a derék, magyar érzelmű atya, azt vitatván, hogy eme szó miatt kibicsaklik a magyar ember nyelve. Protzkastenriemenschnallnagel. (Protzkasten—kiemen—Schnall—Nagel.) Egy kis szövegske, amely a tűzéségnél van alkalmazva. Bizony igaza volt és van az elkeseredett honfinak; mert ezt a szót bizony bajosan ejti ki magyar ember nyelve.

GAZDASÁGI DOLGOK

Ír hunter-lovak.

(2 képpel.)

Angolországban a lótenyésztés igen előrehaladt. Mindenki ismeri az angol telivér lovat, mely ma úgyszólván a világ legelső lova. Versenyeinken az angol telivérek dominálnak. Ámde praktikus, mezőgazdasági szempontból jobb lovak is vannak, mert az angol telivér egyáltalán nem való megerőltető munka végzésére. Tagadhatatlanul a legjobb futó ló az angol telivér, de súlyosabb teher viselésére nem alkalmas. Erre a célra is van az angoloknak többféle lovuk, melyek közül

Moyglasz. 5 éves hunter mén, mint nehéz hunter számos díjat nyert, atyja angol telivér.

A zsidó Dózsa György. Ha módjában állott volna, kereszties háborút hirdet Csabai Matyás, aradi zsidó az urak és a papok ellen, a kiknek levett ruháit árulja az ottani Béla-téren. Napról-napra maga köré gyűjtötte a zsidóközönséget s országfelforgató tanokat hirdetett, akár csak annak idején Dózsa György, akit a szomszédos Temesváron sütöttek meg. A rendőrség végre is megsokalta a dolgot s feljelentésére a királyi ügyészség pörbe fogta Csabait, akiről kiderült, hogy már négy év óta rendszeresen izgat. A tárgyaláson a saját hívei mondották szemébe, hogy a következőképpen szónokolt:

— Ragadjatok kaszákat, kapát s kergessétek pokolba a sok ingyenélő főszolgabírókat, akik nyúzzák a szegény népet. Törjétek be a papok lakásába s üssétek agyon a papokat, hívják őket plébánosnak, tiszteletesnek vagy rabbinusnak. A jegyzőkkel, bírákkal pedig, ha nem tartanak veletek, röviden végezzetek. A lámpavasra velük. Az aradi törvényszék osztálygyűlésre való izgatás vétsége miatt két heti államfogságra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte a véresszájú zsidót.

jelen alkalommal az úgynevezett „hunter“-ekről, ír hunterekről óhajtunk megemlékezni.

Az ír hunter az eredeti ír lovak és arabs telivérek keresztezéséből származik, később angol telivérrel keresztezték őket. Erős csontozatú, szívós, kitartó állatok és igen jó hátsólovak, éppen ezért leginkább vadászatokon használják. Három változatát különböztetik meg, nehéz, középnehéz és könnyű huntereket, aszerint, hogy vadászatokon órákon keresztül milyen súlyt bír el kifáradás nélkül a rendkívül fárasztó falkavadászatokon.

A hunterek gyönyörű állású, erős állatok, nemes származásukat külemük is rögtön elárulja. Az ír tenyésztők nagy előszeretettel foglalkoznak tenyésztésével, mert a mellett, hogy tenyésztése — mint általában a lókedvelőknek egy-egy sikerült, szép csikó felnevelése — örömet nyújt, igen szép hasznot is érnek el vele.

Mellékelte két ábránkon az ír hunterek két szép példányát mutatjuk be olvasóinknak. K.

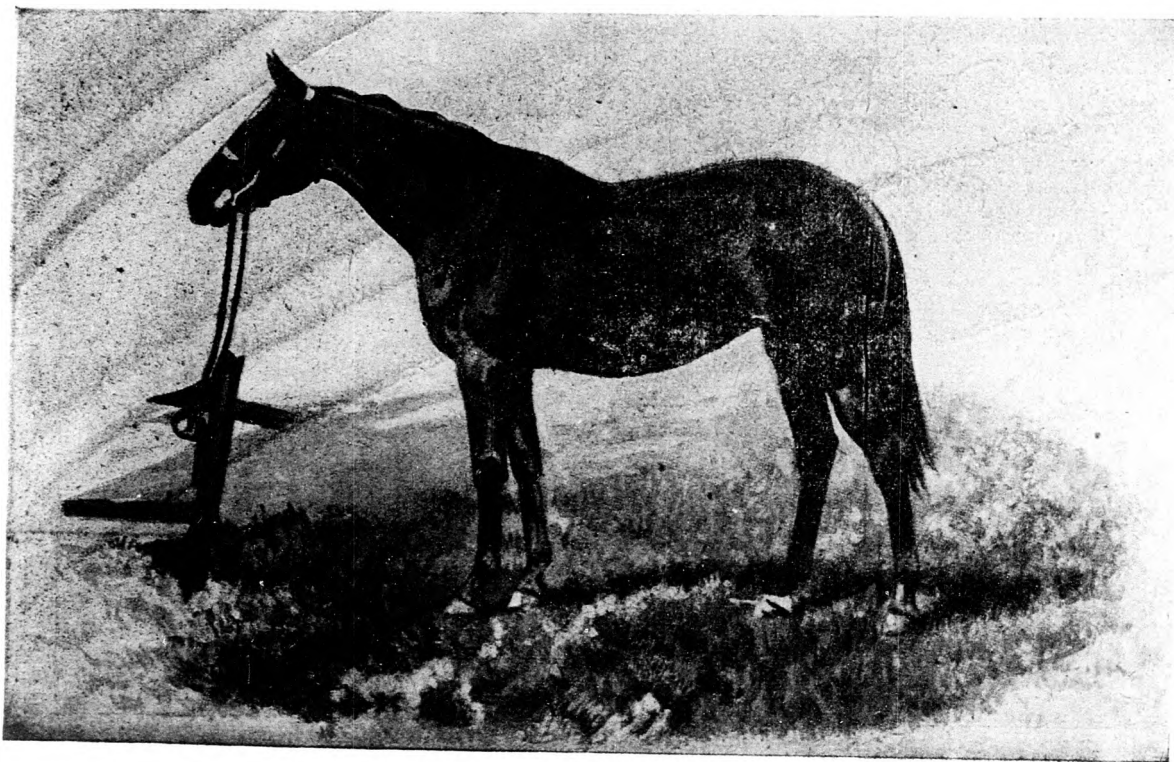
A cikóriatermesztésről.

A Felvidéken és különösen Kassa város környékén elég gyakoriak a cikóriával beültetett területek, de korántsem annyi, hogy a Kassán lévő Franck-féle pótkávégyár szükségletét fedezhetné. A gyár azon az állásponton van, hogy a gyártmányainak előállításához szükséges nyersanyagot, a cikória-gyökeret, amennyire csak lehet, a belföldön szerezzék be. Sajnos azonban, ezt a szükségletet csak igen kis részben kaphatja meg hazánkban és így kénytelen Cseh- és Németországból, sőt még Belgiumból, Hollandiából és Oroszországból is cikória-gyökeret hozatni. Pedig ennek a kereskedelmi növénynek a termesztése haszonhajtó. Kedvező időjárás és a talaj alapos megművelése mellett a nyers bevétel 5—6 száz korona lehet. A felsorolt országok egyes vidékein a cikória-termesztés már évtizedek óta fel van karolva és a legbelterjesetben kezelik, dacára annak, hogy az árak, melyet cikória-gyökérért ottan

az országban általánosan tapasztalható munkáshiány erre is, mint a gazdaság minden ágára, úgyszintén iparra, kereskedelemre egyaránt békítőlag hat. S ha a magas kormány haladéktalanul nem keres utat és módot arra, hogy a munkáshiány következtében előállott súlyos közgazdasági válság mielőbb megszüntethető legyen, kiszámíthatatlan anyagi és erkölcsi hátrányok kútforrásává lesz, úgy az egyesekre, mint az egész országra nézve a ma már a legvégső fokig eljutott munkásizgatás, kivándorlás és ezek következtében előállott munkáshiány.

Az OMGE. által január hó 10-én megtartott munkásügyi szakértekezleten megjelent gazdatársaink egyöntetűen határozták el, hogy a munkáshiányon segítő, erélyes intézkedésekre van szükség s ezen intézkedések fogantatása céljából küldöttségileg járultak Andrassy Gyula gróf belügyminiszter elé, most már tőle várjuk tehát, hogy a helyzeten javítson.

S ha a kormány, a gazdatársadalom támogatásával

Lady Tacitus. 4 éves hunter kanca, az ír mezőgazdasági társaság 1904. évi kiállításán 1-ső díjjal kitüntetve.

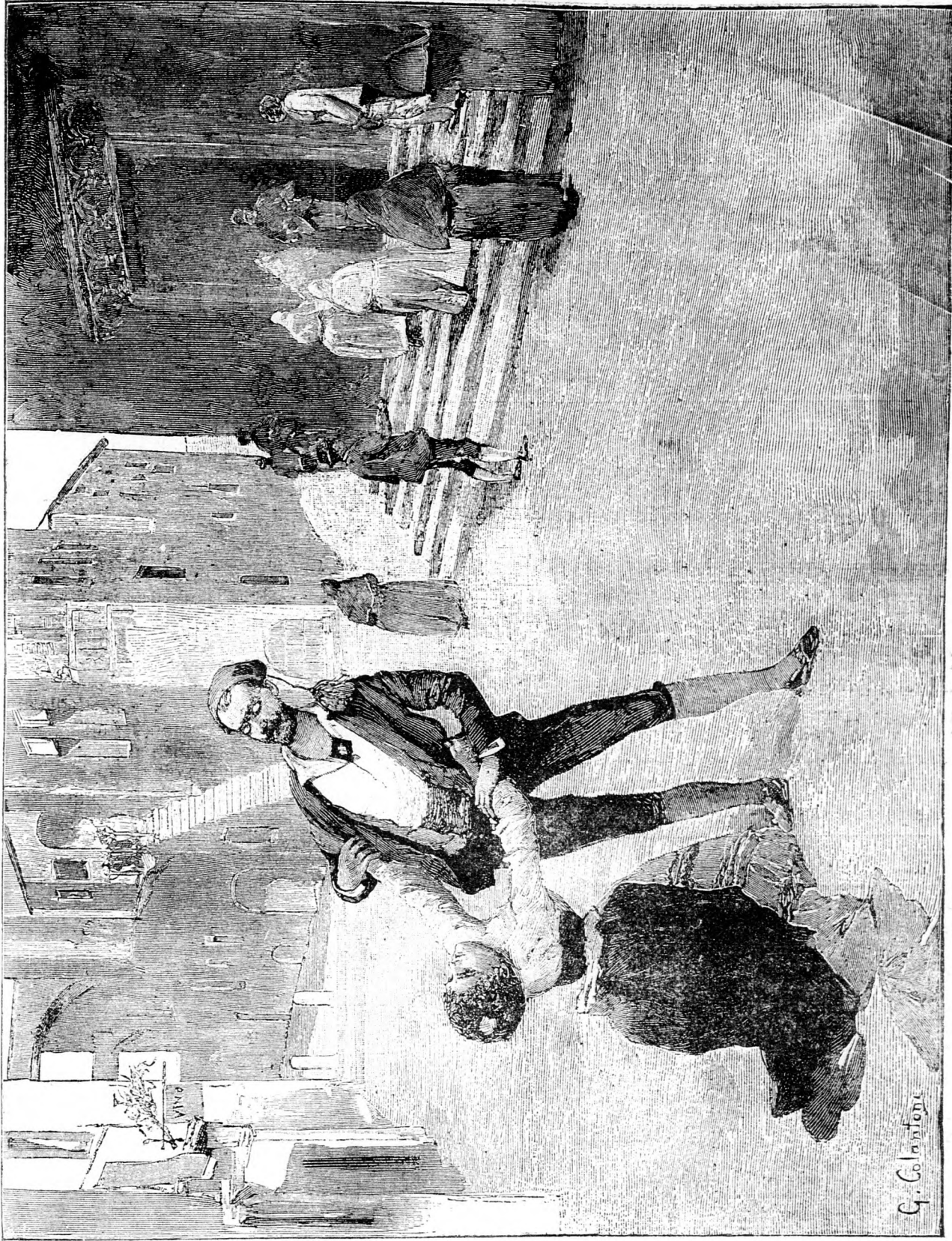
fizetnek, jóval alacsonyabbak, mint amennyit a Franck-féle gyár fizet a magyar gazdáknak. A cikóriatermesztés jövedelmezőségét a külföldön sokkal jobban méltányolják, mint a mi gazdáink és sajnálatos körülménynek mondhatjuk, hogy Magyarországon, — a főleg földművelő államban — gazdasági nyerstermények behozatalára szorulnak, holott a termesztés alapfeltételei megvannak. Ezen különös állapotok okát kutatva, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a legtöbb földbirtokos azért nem vállalja a cikória termesztését, mert attól kell félnie, hogy elegendő munkaerő hiányában a bevetett területek kellőleg és idejében megművelhetők nem volnának.

A cikóriatermesztés szélesebb körben való felkarolásával nemcsak saját érdekeiket mozdítanák elő a termesztők, hanem ezáltal az országban maradna az a pénz, amit a gyár így kénytelen a külföldnek átengedni és — mint minden sok munkát igénylő, sok napszámot fogyasztó növény termesztésénél — igen sok szegény munkásember jutna megfelelő keresethez. Azonban jelenleg

megtalálja a módot a munkásviszonyok gyökeres rendezésére és megszünteti a munkásbajokat, — ami egyaránt hátrányára van munkásnak, munkaadónak és az egész országnak, — ezáltal előmozdítja a jövedelmező cikóriatermesztést is és elérhetjük azt, hogy a magyar cikóriagyarak nyersanyag-szükségletüket a belföldön fedezhetik, ami által nagy összeget, mely eddig külföldre vándorolt, tarthatunk meg magunknak. Mert szomorú dolog volna az, ha Magyarországon még gazdasági termékeinkkel sem tudnák versenyezni a külfölddel.

K. I.

Bárányok merevsége. Ha a bárányok merevségben (dermedés, tetanus) pusztulnak, akkor ez annak a jele, hogy a birkaakolban az alom erősen fertőzve van a tetanus bacillusának spóráival, melyek esetleg az újszülött bárányok köldökén keresztül nyomulnak be a testükbe. Mindenesetre szükséges a baj megszüntetése érdekében az aklot alaposan kitisztogatni és fertőtleníteni, különösen pedig arról gondoskodni, hogy az

G. Colantoni

A gyermekekért.

anyák egészen tiszta helyen elljék le a bárányaikat. Amennyiben azonban nem lehetetlen, hogy a merevségnek mondott baj mégsem a dermedés, hanem esetleg más betegség (pl. az izületek gyulladásával járó ú. n. báránybénaság), nagyon ajánlatos a betegség természetét szabatosan megállapítani.

Mételyes ökrök. Szavasmarhák a mételykórból, ha a fertőzés nem nagyon súlyos, kigyógyulhatnak ugyan, főleg jó tartás mellett, azt azonban, hogy valóban megfognak-e gyógyulni, előre jelezni nem lehet. Táplálkozási zavarok jelentkezése és az állatok leromlása mindenesetre súlyosabb fertőzésre utal s ilyenkor kevés a remény a gyógyulásra. Minthogy pedig semmiféle olyan gyógyszer nincsen, mely a betegséget meggyógyítaná vagy csak fel is tartóztatná a kedvezőtlen lefolyásában, leghelyesebb az állatokat levágnatni, mielőtt értékükből a további leromlás folytán még többet vesztenek.

Mitől függ az istállótrágya értéke? Az istállótrágyának gazdasági értéke függ: 1. az illető állat táplálására használt takarmányok mennyiségétől és összetételétől; 2. a használt alom mennyiségétől és összetételétől; 3. az állat fajtától; 4. a trágya rothadási folyamatainak előrehaladottságától; 5. a trágya összegyűjtési módjától; 6. a trágya kezelésétől és eltartási módjától; 7. az állat korától; 8. az évszaknak a trágyára való befolyásától; 9. a gazdálkodás irányától; 10. a trágyázott talaj összetételétől s még igen sok mellékesebb körülménytől is.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! **EGYETEMES ACZÉLEKÉK.** !

☛ **Tiszta aczélanyag** ☛
☛ **saját hámorainkból.** ☛

Eltörhetetlen tégely**aczél**-ekefej.
Pán**aczél**-kormánylemez.
Magasított **aczélekefej.**
Porvédő kerekek.
Aczél [ ] gerendely.

Csak kitámasztott **nyeregkerettel** bíró taligát szállítunk.

☛ Ekegyártás terén **legelső** rangú **magyar** gyártmány **fe-**
lülmulja ☛ még a legneve-
zetesebb **idegen** gyártmányokat is.

☛ Kérjünk árjegyzéket, ☛ mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélezim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci ut. 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

Falusi éjjelek.

A havas téli éjszakán cimbalomszó pendült meg a Fehérné ablakai alatt és a szép asszony kiszállott ágyából, hogy az ablakhoz lopózzék, megnézendő, ugyan kinek jutott eszébe cigánynyal látogatni el az ablakai alá. Félrehúzta a függönyt és kilest a téli éjszakába. A hold sötét felhők mögött úszott tova a végtelenségben, a falusi utcán sötétség volt, csak a hó világított. Ennél a bizonytalan világításnál Fehérné nem tudta megkülönböztetni a fekete alakokat, akik ablaka alatt álldogáltak. Csak a cimbalom pengését hallotta és a muzsikaszó melegséggel lopózkodott a szívébe.

Fehérné elvált az urától, miután a rettenetes ember oktalan féltékenységében néhányszor megverte. Az asszonynak először jól esett, hogy az ura oly borzasztóan féltékenykedik, de később megunta a dolgot. S egy napon, amikor ismét dühroham fogta el Fehért, szépen búcsút mondott a férje házának és a szomszéd faluból hazajött az anyjához, ahol nyugodtan várta, amíg vége lesz válópörének. Férjében megutálta és megvetette az egész finemet és elhatározta, hogy életét férfi nélkül fogja tölteni. A falusi gavallérokat, akik mint a legyek a mézre, repültek a magányos asszonykára, elriasztotta magától. Csupán Boka bácsival állott néha szóba, akinek éppen olyan kopasz és fehér volt a koponyája, mint ujdonatúj tajtékipája.

Vajjon kinek jutott tehát eszébe az éjjeli zene.

A cimbalom pengett az ablak alatt és mindenféle olyan nótákat játszott a láthatatlan cigány, amely nóták valamikor az asszony nótái voltak. Az asszony elpirosodott a sötétben, amikor kedvenc nótáit hallotta és még kíváncsiabb lett, hogy vajjon kinek jutott eszébe ő ezen a havas éjjelen. Leánykorában elég éjjeli zenét kapott — akkoriban nagy divat volt az, még az öregasszonyoknak is jutott belőle — de sohasem érezte azt az izgalmat, amely most elfogta. Körülbelül a nótákról megismerte már, hogy ki „bolondult meg“ azon az éjszakán a falusi fogadóban. A segédjegyző a Cserebogár-nótát szerette, a szolgabíró a Repülj fecskémet. Ezek a nóták hangzottak akkoriban a legsűrűbben a falusi ablakok alatt. Kezdődtek az alvégen, végződtek a felvégen, még a parasztlányoknak is kijutott e nótákból. De hát azóta a segédjegyző megházasodott, a szolgabíró a városba került, az éjjeli zene is kihalt a divatból. Ugyan ki bolondult meg ezen az éjszakán?

Fehérné leánykorából tudta a szokást, hogy a zenének csak úgy lehet véget vetni, ha gyufát gyújt az ablak mögött. Ezzel az udvariassági aktussal tartoznak a lányok az éjjeli udvarlónak, mintegy megköszönve emígy a szórakoztatást.

A gyufa sercegeve vetett lobbót a függöny mögött és a zene odakünn csakhamar elhallgatott. Fehérné egy darabig várta, hogy mikor fog a Kovácsy-ház előtt megszólalni a cimbalom, a Juliska ablaka alatt. De a cimbalom nem szólalt meg. Száncsörgés hallatszott az éjszakából, amely távolodott a falu vége felé. Az éjjeli zenélők tehát szánra ültek és elhagyták a falut. Az asszonynak ekkor az a gondolat villant meg fejében, hogy az éjjeli zenével férje, Fehér úr kereste fel. És ekkor nagyon nyugtalan lett. Reggelig álmatlanul forgolódott párnáin és mindenféle keserű gondolatai voltak. Ejnye, ejnye, ki tudhatná, talán eddig

Kolduskenyér — keserükenyér.

rosszul ítélte meg a férjét. A durva külső alatt melegebb szív lakik, mint hitte volna. Másnap is merengve nézgetett ki az ablakon. Mintha folyton várt volna valakit... De nem jött senki. Csupán a parasztok mászkáltak nagy csizmáikkal az öles hóban.

Éjjel, — éjfél tájban, — újra megrezdült a tegnapi cimbalom az ablakai alatt. Ugyanazok a nóták hangzottak fel, mint az elmúlt éjszaka és Fehérné bizonyos idegességgel gyújtott gyufát. Tudta, hogy nem fog tudni újra elaludni és a reggel ébren találja, holott, mint minden tisztaérzésű, becsületes asszony szerette az éjszakai nyugalomát.

A száncsörgés elhangzott. Fehérné pedig izgatottan húzta fejére a takarót.

— Megbolondul volna az az ember? — kérdezte önmagától.

Fehér úrnak addig nem volt szokása a korhelykedés, cigányodás.

Napközben az anyja is szemrehányásokkal illette:

— Vagy elvász az uradtól, vagy vele maradsz. De hiába ne bolondítsd ide minden éjjel azt a szerencsétlen embert.

— Én nem bolondítom, — felelt szomorúan az asszony.

A harmadik éjszaka már szinte várta, mikor hangzik fel az ablaka alatt az éjjeli zene. Megérkezett pontosan. Az asszony még felöltözöttén várta a zenét és midőn a cimbalom megrezdült, hirtelen kitérte az ablakot és kiszólt az éjbe:

— Fehér!

— A félhomályból egy vadászkabátos úriember sompolygott elő nagy szégyenkezve.

— Tehát maga az? — szólt izgatottan az asszony.

— Nyomban gondolhattam volna, hogy csak a maga fejében fordul meg ilyen pokoli gondolat, hogy nem aludni hagy éjjelenként... Nyomban hallgattassa el a cigányokat!

A vadászkabátos a cigányok felé intett a kezével, azok hátrahúzódtak.

— Mit akar egyáltalában? — kérdezte az asszony.

— Mi már elváltunk, miért nem hagy békén?

A vadászkabátos lesütötte a fejét. Halkan mormogta:

— Bocsásson meg, Terka, belátom magam is, hogy ostoba vagyok... De nem tehetek róla. Napközben még csak el vagyok valahogyan, de éjjel nem tudok aludni. Vágyódom a korcsma, a muzsika után.

— Gyermekség, — felelt szigorúan az asszony. — El fogja tékozolni a vagyonát, aztán mi lesz magából?

A vadászkabátos vállat vont:

— Nekem már úgymint mindegy.

Az asszony izgatottan hajolt előre:

— Kérem, ígérje meg, hogy felhagy ezekkel az oktalanságokkal. Abbahagyja a korhelykedést, tivornyát. Nos, ígérje meg gyorsan!

— Csak azért, úgy-e, hogy maga nyugodtam aludhasson éjszaka? — kérdezte keserűen a férfi.

— Azért is, — felelt az asszony, — meg másért is.

— Megigérem.

Az asszony lenyújtotta kezét az ablakból.

— Ez férfias beszéd. Jó éjszakát.

Behúzta az ablakot. A férfi egy darabig ott állott az ablak alatt, aztán felült a szánra és hazament a falujába. A cigányokat haragjában ott hagyta az ut közepén.

Az asszony más napjelentette az anyjának:

— Nem jön többé ide Fehér. Megigérette, — szólt és valami szomorúság reszketett a hangjában.

Egy hét mult el. Az asszony felébredt minden éjszaka és önkénytelenül hallgatódzott a csendes falusi éjsza-

kában, vajjon nem hallani-e az ismerős száncsörgést. De a szán nem jött, a cimbalom nem szólalt meg és az asszony azt vette észre, hogy most sem tud aludni. Melege volt és mindenféle babonás dolgokra gondolt. Eszébe jutott, hogy ő úgy sem fog soká élni, amint gyermekkorában egy vén cigányasszony ezt megjósolta. Miért gyötri, kinozza tehát magát? Az egész élet nem ér egy száraz kórót sem, különösen, ha gyorsan vége van...

S midőn így gondolkodott volna, hirtelen megrezdült a cimbalom az ablaka alatt. Csendesen, halkán, alig hallhatólag rezegtek a hurok. Az asszony azt gondolta az első percben, hogy álmodik. De nem álmódott. A cimbalomszó ott pengett, zengett az éjszakában és az asszony elmerengve hallgatta a nőiákat.

Később felkelt és az ablakhoz lopódzott. Sokáig állt ott gondolkodva, habozva, aztán hirtelen elhatározással felnyitotta az ablakot.

— Nem bánom, ha meg is ver, — gondolta magában.

— Fehér, — kiáltotta hangosan.

A félhomályból előjött a vadászkabátos.

— Tehát megint itt van, — mondta az asszony szigorúan, — holott megígérte, hogy nem háborgat többet...

— Bocsásson meg, Terka.

— Szeretne bejönni? — kérdezte hirtelen az asszony.

A férfi csak némán bólintott.

— Helyes, bejöhet. De meg kell várni, amíg felöltöm és anyámat és felöltözünk.

Néhány perc mulva Fehér úr már odabenn ült a kuria nagy szobájában. A felesége könnyes szemmel nézett rá. A férfi egy darabig meghatottan hallgatott, aztán hirtelen felkiáltott:

— Bezzeg nem haragudott volna, ha más költi fel éjjeli zenével! Ugy-e, akkor nem haragudott volna? — kérdezte és mérgesen nézte a csizmája orrát.

Krudy Gyula.

Az amerikai magyarokhoz!

Kik messze ott az idegen világba
Uj hont keresni vándoroltatok.
Talán, hogy többé egyitek se lássa
Az ős hazában itt hagyottakat.
Kiknek szívében, a szabadság lángja
Ha emlékeztek a régi hazára
Hiába minden! ott él, ott ragyog:
Ti tengerentúl élő magyarok.

Hiába minden! ott él szívetekben
És mégse jöttök vissza tán soha!
Hát jobb-e ott a messze idegenben
És szebb-e ott az égnek csillaga?
Vagy égetőbb-e a napnak sugára?
Vagy zengőbb-e a kis madár danája?
Hogy annyi ezren így elhagyatatok:
Ti tengerentúl élő magyarok?

Én nem hiszem, bár áldom azt a népet
Mely annyitoknak otthont, enyhet ad!
Én nem hiszem, hogy csillagi az égnek
Ott tündöklöbben ragyoghassanak.
Más ott a nap, bár egy is a mienkkel
Más ott a hold a csillagok ezrével
S a szívetek is fájóbban dobog:
Ti tengerentúl élő magyarok!

Óh mindhiába jártok büszke fővel,
Hogy magyaroknak szült a sor, az ég:
A hontalan; küzdjön bár száz erővel
Csak idegen lesz, jött-ment ivadék!
Hiába mondják: mennyire szeretnek,
Ti nem hont, ámde kenyeret kerestek
Es a kenyérben elsők ők magok
És nem ti! édes testvér magyarok!

Hiszem, hogy jobb s több a munkabéretetek,
De munka nélkül ott sincsen kenyér!
S ha munka nélkül ott álomra tértek
Mi ad vigaszt az elhagyott honért?
S míg könnyetek foly szemetek tükréből
Ha estelenként minden elsötétül;
Vajh zeng-e dalt ott könnyes ajkatok:
Ti tengerentúl élő magyarok?

Kik ott születtek a szabad hazába
Azoknak szívök s lelkök is szabad.
De a tietek gondterhes munkába
A rabnál itthon, ott se boldogabb!
Kik ott születtek, másnak egy se rabja,
Fejét álomra mind nyugodtan hajtja,
De hol van a ti nyugodt álmotok;
Ti tengerentúl élő magyarok?

Nincsen hazátok itt a haza földén?
Ki mondta néktek? Ki volt e cudar?
Ki volt, ki azt a lelketekbe önté
Hogy elhagyja honát oly sok magyar?
Van itt haza! A legszebb s legdicsebbik
Mely szent és nagy volt még ez ezer évig
És lesz! Csak itthon hún dolgozzatok
Ti tengerentul élő magyarok!

Ha milliók tudnak itt Hont találni
Kik, mint ti ott, csak oly idegenek!?
Óh hogyne fájna ezt szívüknök látni
A míg ti innen messze mentetek!
Ti hívek vagytok ahhoz a hazához,
De ezek itt az örök végromláshoz
Viszik hazánk! Melyet elhagytatok:
Ti tengerentul élő magyarok!

Óh nézzetek csak egyszer szivetekbe
És lássátok meg benne a valót!
Nincs ott keresni mit az idegenbe,
Itt kellene az igazok, a jók!
Ne ott égjen a szabadságnak lángja
De itt örökjete honn a hazára
Itt kell a munka, itt dolgozzatok
S nem ott! Ti édes testvér magyarok!

Fel, vissza hát, ti édes testvér népek,
Magyar hazánknak vándor fiai!
Mert nem lehet, csak egy hazátok néktek,
Hol büszke fővel tudtok állani.
S ez egy haza, ez egy föld: Kárpát bérce
Le Adriáig, messze-messze ott...!
Óh vissza hát a szent haza földjére
Hogy ne fajuljon el a magyar vére:
S legyünk mi voltunk: szabad magyarok.

Tompa Kálmán.

KÉPEINKHEZ.

Kolduskenyér — keserűkenyér. A könyörületes emberi szívek mindennapos vendége a koldus. Bejárja az ismerős házakat, utcasarokat a vén koldus s az „Isten nevében” kéri napról-napra az alalmazást, ami legtöbbször egy darabka kenyér vagy egy tál maradékeledel nyújtásában nyilatkozik meg s csak néhanapján kerül pár fillér osztályrészeül.

A gyermekekért. Nyílt utca során kerül az elhagyatott asszony elé a hűtlen, csapodár férj, aki a családi tűzhely enyhádó melegét fölcserélte a léha, kőbor étellel: odahagyta a hitvest s vérét, ártatlan apró gyermekeit. A nő leborul a férfi lábai elé, hívó szóval, ölelő karjait nyújtja a dacos férfi felé: hogy jöjjön a gyermekekért vissza a tisztas-éges munkáséletre. Az utca járókelői egykedvűen fordulnak el ettől a családi nyílt jelenettől, mely következményeiben nagy tragédiát sejtet.

Talány.

Kovács Benő-től.

EM KÖD AM

Megfejtési határidő 1907. márczius hó 9.
A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A „Független Ujság” 7. számában közölt talány megfejtése

„A világ az Isten kertje, lomb s virág
Vagytok ti benne emberek”.

Helyesen fejtették meg a következők: Kele István, Zsengellér Kálmán, Holló Arpád, Vezér János, Mészáros Elek, *Harcos Endre*, Bíró Ödön, Viola József, Tagányi Péter, Husos András, Szemző Boriska, Atokházi Jakab, Barát János.
A sorshuzásnál *Harcos Endre* nevét huztuk ki elsőnek, kinek egy értékes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

K. L. urnak. 1. A gödöllői baromfitenyésztő tanfolyam munkásnők részére teljesen díjmentes. Ez évben január elején kezdődött s tíz hónapig tart. A tanfolyam hallgatói teljes ellátásban részesülnek, sőt teljesített munkájukért havi 10 korona díjazásban részesülnek. 2. Nem tudni, hogy a jövő évben is lesz-e ily tanfolyam; ha lesz, annak idejét közölni fogjuk a lapban.

Érdeklődő. Fogyasztási és értékesítő szövetkezetek alakításával a „Magyar Gazdaszövetség” (Bpest, Üllői-út 21. sz.) foglalkozik; írják meg körülmenyesen, hogy hány lakosa van a községnek s azt is, hogy hány tagra lehet számítani. Az igazgatóság kiküldöttje el fog menni az alakító ülésre, az ő tanácsa szerint kell eljárniok.

V. A. Mezőtur. Véleményünk szerint nem köteles t. Cimed a hordóért többet fizetni, mint amennyit az tényleg ér; a kamatokkal együtt legfeljebb 7—8 koronát, de többet semmi esetre sem kell megfizetnie. Sőt miután annak már közel tíz éve lesz, hogy a pálinkát vette és ha azalatt az idő alatt nem figyelmeztették t. Cimed a hordó visszaküldésére, akkor egyáltalában nem tartjuk kötelességnek arra, hogy a pénzt a hordóért, vagy hogy a hordót is visszaadja. Minden attól függ, hogy ezen idő alatt figyelmeztették-e t. Cimedel a hordó vagy esetleg a pénz megküldésére.

Előfizettek az elmúlt héten: Szlatky Károly, Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezet, Galambos Pál, Hangos Péter, Graefl Andor, Gyurkó András, Tyukos János, Tiborcz János, Bakutz Tivadar, Nagy János, Cseh Lajos, Buday Bernát, Füzér Mihály, Kovács Alajos, Kath. Legényegyet, Boda Péter, Csizsár József, Pikó Lajos, és T. Gazdakör.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYUL,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 február 20.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'30—1'56 K., vidéki borjúhús 136—146 Kl., sertéshús 1'56—1'60 K., szalonna füstölt 136—144 K., szalonna, olvasztani való 1'32—1'36 K., háj 148—150 K., sertézsír 1'44—1'48 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'40—1'80 K., hazai sonka 1'60—2—K.

Baromfifélék: —.——.—— K., rántani való csirke 2'—2'40 K., sütni való csirke 2'40—3'60 K., kacsza, hizott —.——.—— K., lud, hizott 12'—18'—K., pulyka, hizott 12'—14'—K. páronkint. Vágott hizott liba 1'40—1'60 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1'—1'20 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 14'70—15'45 K. Rózsa 13'—K-tól 13'10 K-ig. Árpa 13'10 K-tól 13'70 K-ig, jobb minőségű K-tól—K-ig. Zab 15'20—15'30 K. Tengeri 10'30—K.

Teavaj: (centrifugált) 2'40—2'70 K., főzővaj 2'—2'30 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—40 fillér.

Tojás: bácskai 110—114 K., erdélyi apróbb áru 110—112 K. ládánként (1440 drb). Apadt —.—— K., meszes —.—— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.—5'60 K., rózsza —.—— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—— K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28'20	27'20	25'80	24'80	24'—	23'20	21'—	19'20	13'50

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. ————— Magyar termények.

Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbooskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

Legjobb és legolcsóbb

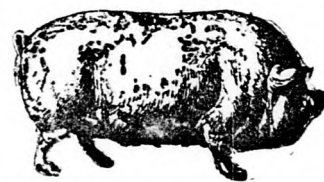
gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmívelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

ÚRL REZSO

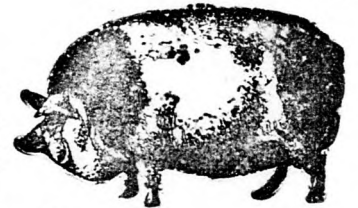
sertésbizományos

= BUDAPEST, =

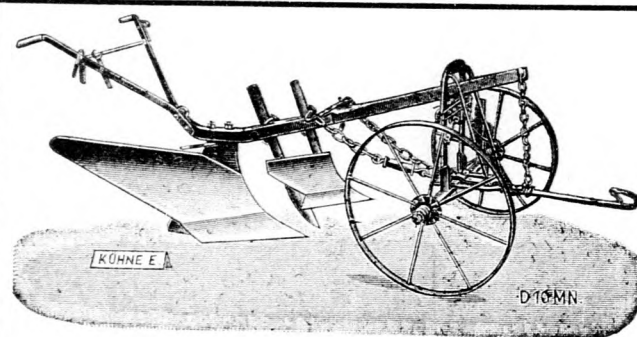
Bérkecsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legolcsóbb napi arakon értékesít.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

Sorvetőgépeket

és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

Az őszi időnyre: Egy- és kétvasu ekéket

(Ujdonság: BIPPART-altalajeke).

1907. évi 497. szám.

Faeladási hirdetmény.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal tanácstermében a **folyó 1907. évi márczius hó 26-án délelőtt 1/2 11 órakor** nyilvános **írásbeli** versenytárgyalás útján eladásra kerül az erdőhivatal kerületében: a bródi, garamrévi, geletneki és jalnai erdőgondnokságokhoz tartozó összes erdőkből, továbbá a körmöczbányai erdőgondnokságban a «B» gazdasági osztály I. vágássorozat 1 erdőtagjának kivételével a «B» gazdasági osztály összes Garam felé hajló erdőrészeiből az 1907—1911. években ki-termelhető és a kir. kincstár által a garamparti rakodókra, illetve a zsarnóczai gőz-fűrész rakodójára kiszállított, minden felelősség nélkül évente mintegy 6000—8000 m³ kitevő jegenyefenyő, luczfenyő, erdeifenyő, juhar, kőris és szil épületi és műfa.

Ezen faeladással, illetve vétellel a zsarnóczai három-keretes gőzfűrész bérletének kötelezettsége van összekötve 6000 (hatezer) korona évi bér fizetéssel.

Kikiáltási egységárak a következők:

a) jegenyefenyő, luczfenyő és erdeifenyőnél

12—19 centiméter középátmérővel m ³ -kint	10·80 kor.
20—28 „ „ „	14·50 „
29 centiméter és ennél vastagabb középátmérővel m ³ -kint	17— „
középen mérve 7—11 cm. vastag és legalább 3 m. hosszú rudáért drb-kint	—46 „

b) juhar-, kőris- és szilfánál

20—28 centiméter középátmérővel m ³ -kint	16·25 kor.
29 centiméter és ennél vastagabb középátmérővel m ³ -kint	20— „

Bánatpénz 20,000 korona.

Csakis oly ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyekben a kikiáltási árakat meghaladó felüligéret valamennyi fanemre és választékra vonatkozólag betűkkel és számokban kiírt egy és ugyanazon százalékban ajánltatik meg.

A feltételek ugy a földmivelési miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, Zoltán-utca 16. sz. III. emelet), mint a zsarnóczai erdőhivatal hivatalos helyiségében 1907. évi február hó 15-től kezdve betekintheők és átvehetők.

Zsarnóczán, 1907. évi február hó 9-én.

M. kir. erdőhivatal.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. S TÁRSA
Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN
VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár
Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezele
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítási alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.933,240 — kor.
Tartalékok	-----	601,200,33 kor.
	Összesen	2.534,440,33 kor.
1901. évi fölösleg	-----	9.530 — kor.
1902. évi fölösleg	-----	54.782,26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.531,72 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.498,53 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730,60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módosítások szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesednek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosított tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslegből a tűz-, tűlési határozattal tartózkodókba helyezett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítést részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 é-re adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
photocinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet készítésén. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografiai legszébben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,
mindennemű egyéb
Strassfurti kainitot, Műtrágyafélét, azonkívül
Strassfurti kálitrágyasót 40% káli
tartalommal, továbbá
Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.